Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ГРУДНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 20, 1984 No. 242. VOL. XC.

В Нюарку помер проф. д-р О. Андрущків

Мейплвуд, Н. Дж. — Як уже коротко інформовано у виданні „Свободи" з 19-го грудня ц.р., тут помер у понеділок, 17-го грудня 1984 року, на 79-му році життя св. п. проф. д-р Осип Андрушків, математик, професор Сітон Голл університету, колишній голова Наукового Товариства ім. Шевченка, колишній голова Фундації УВУ, почесний член Товариства Українських Інженерів Америки, а також член Нюйоркської Академії Наук. На протязі довгих років був професором математики і головою департаменту математики у згаданому Сітон Голл університеті, а перед приїздом до З'єднаних Стейтів Америки був доцентом УВУ в Мюнхені.

Св. п. д-р О. Андрушків

Св. п. О. Андрушків народився в Городку в Західній Україні 21-го березня 1906 року. Студіював у Львівському університеті, а після закінчення студій викладав математику спочатку в гімназіях і ліцеях, а потім у тому ж Львівському університеті, а на еміграції у таборі Міттенвальді в Українському Вільному Університеті. Прибувши з великою хвилею української іміграції до ЗСА в 1949 році, він влаштувався після короткої перерви на працю викладача в університеті ,а від 1962 до 1971 року сповняв функцію керівника математичного факультету, працюючи при тому науково.

Парастас в четвер, 20-го грудня, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Литвина при 1600 Стайвезант авеню в Юніон, Н. Дж., а похорон в п'ятницю, 21-го грудня, до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Покійний залишив в жалобі дружину Софію, синів д-ра Богдана і д-ра Романа з родинами, внуків, друзів, приятелів і співробітників з наукового світу.

Появилося нове число „Слова Підгаєчан"

Дітройт, Миш. (З. Ст) — З датою грудень 1984 року вийшло нове (різдвяне) число „Слова Підгаєчан" ч. 2/30).

Зміст його доволі різноманітний. Крім реґіональних справ є цікаві статті, присвячені 40-літтю Великого ісходу: „На чужину" Василя Колодчина (Чи виконали ми наші приречення?), продовження споминів Василя Папіжа п.н. „До найближчого поїзду", рецензії, хроніка, оригінальні своїм змістом різдвяні побажання та інше.

Періодик „Слово Підгаєчан" видає два рази в році Головний комітет Підгаєчан у Дітройті. Він від 15-ох років займає передове місце серед подібних публікацій реґіональних об'єднань. Втішається популярністю та сильною фінансовою підтримкою не тільки земляків -підгаєчан, але й багатьох прихильників, зокрема признанням реґіональної комісії НТШ, як і інших реґіональних комітетів.

Слід підкреслити, що книги про Підгаєччину — збірник „Підгаєцька Земля" і фотоальбом „Мандрівка землями Підгаєччини" — появилися ще 1980 року. Головний комітет продовжує свою працю з повним успіхом дальше.

„Слово Підгаєчан" можна замовити вкомітеті, висилаючи замовлення разом з оплатою 1.50 дол. на адресу: Holownyj Komitet Pidhajeczan, 7409 Greeview, Detroit, Mixh., 48228.

Крім „Слова Підгаєчан" можна купити обидві книги (збірник і фотоальбом), копії чудотворної ікони Матері Божої в Зарваниці, поблагословлені та з автографом Патріярха Иосифа, а також картинки з поменшеною іконою з різдвяними побажання на всілякі оказії.

Союзові округи змагаються за виконання квоти

Джерзі Сиіі, Н. Дж. — За традицією грудень кожного року є „місяцем союзових жнив". Не зважаючи на те, що напередодні свят Різдва Христового майже кожна людина зайнята полагодженням родинних справ та святочних закупів, союзові секретарі й організатори знаходять дорогу до проспектів, щоб їх „п'ять перед дванадцятою" забезпечити союзовою грамотою. Дуже активними в грудні є ті секретарі, яким бракує ще одного-двох членів, щоб закріпити за собою членство в будь-котрому із п'ятьох престижевих союзових Клюбів. Ця акція є допоміжною не лише секретарям чи іншим відділовим урядовцям, але також і Окружним Комітетам, які повинні виконати свої річні квоти, приділені Головною Канцелярією УНСоюзу. Квоти ці розділені на 12 місяців, але в більшості грудень є вирішальним і найважливішим місяцем, і часом через те, що не вистачало лише одного додаткового члена Округа втрачає нагоду одержати почесну плякету та грошовий бонус. Тому амбітні голови Округ, які бажають поставити свою Округу на найвищий щабель, „підганяють" секретарів, щоб використали останні дні місяця і допомогли виконати квоти на 100 й більше відсотків. Маємо в системі Округ і таких відданих голів, які самі приєднують десятки нових членів, щоб Округа могла одержати першенство.

У змаганні Округ за найкраще відсоткове виконання своїх квот вже шість Округ виконали квоти на 100 і більше відсотків. Крім того, п'ять Округ вже виконали свої квоти на 75 і більше відсотків. Першенство веде Монтреальська Округа в Канаді, яку очолює головна радна Текля Мороз. Квота Округи виносила 60 членів, а вона вже придбала 88 членів, на 28 членів більше, ніж їм було призначено. На другому місці мала Пассейкська Округа, яка повинна придбати 40 членів, а вже придбала 49 членів. Головою Округи є відомий союзовець Іван Хомко. Відтак є дві Пенсильванійські Округи — Скрентон і Вілкс Беррі, квоти яких виносили по 20 членів, а вони вже придбали по 25 членів кожна. Головою Округи Скрентон є проф. Микола Мартинюк, а Вілкс Беррі — Василь Стефурин. Округа Вунсакет, головою якої був до жовтня Леон Гардінк, а зараз є Алекс Худолій, повинна була придбати 25 членів, а вже має придбаних 30 членів. Балтиморська Округа також виконала квоту на 101 відсоток. Ця Округа, яку очолює мґр Орест Ясінський, повинна була придбати 50 членів, а має вже придбаних 51 члена. Тепер слово за головами згаданих Округ, котра з них одержить перше місце із найкращим виконанням квоти. Останні дні грудня будуть вирішальними для Округ Монтреалю й Пассейку.

Крім згаданих Округ є ще інші Округи, яким бракує по кілька членів до квоти 75 відсотків. У категорії 75 відсотків і більше перед веде славна Філядельфійсь-

(Закінчення на стор. 4)

Зростають пожертви на потребуючих українців

Філядельфія (О.Т.). — Велика жертвеність українського громадянства на добродійні цілі це найкращий доказ його живучости, любови до земляків без огляду на їхні релігійні та політичні переконання і територіяльне походження, це доказ соборницької настанови, життьового оптимізму та віри в краще завтра. Харитативна ділянка — це барометр почуття відповідальности української спільноти та її готовости без вагання спішити з допомогою потребуючим братам і сестрам на всіх просторах, де вони живуть: в Бразилії, Польщі, Югославії, чи в Україні.

В останніх кількох тижнях вплинуло багато щедрих пожертв на допомогу цілі ЗУАДК, який своєю справністю у розподілі датків здобув довір'я і признання української спільноти на поселеннях.

Від 24-го жовтня ц.р. наспіли такі пожертви: 1,166 дол. — католицька парафія свв. Володимира і Ольги, Чикаго; 1,000 дол. — Н. Гувер, Сакраменто, Каліф.; по 500 дол. — Централя „Провидіння", Філядельфія Кредитова Кооператива „Самопоміч", Дітройт; 300 дол. — Павло Слободян, Овк Лон, Ілл.; по 250 дол. — Кредитова Кооператива „Самопоміч", Джерзі Сиіі; Український Банк „Певність", Чикаго; по 200 дол. — І. і Л. Коцур, Ля Пір, Миш., Олекса Дземюк, Чикаго, Василь і Ніна Мацьків, Чирчвилл, Мд.; по 100 дол. — Централя „Провидіння", Філядельфія, Неоніля Кліш, Філядельфія, Марія Овчаренко, Чарлестон, Ілл., О. Кудрик, Бенмінгтон Інд., СУА Відділ 32-ий Ірвінгтон, Н. Дж., Г. Шквара, Акрон, Огайо, Українська Федеральна Кредитівка, Рочестер, Тимко Бутрей, Бервик, Па., Г. Галамушка, СТ. Пітерсбург, Фльорида, Мирон Ганушевський, Філядельфія, Іван Дзіндзюра, Філядельфія.

Д-р Степан Войтович зложив 500 дол., а не 400, як раніше повідомлено.

В сумі 500 дол., зложеній д-ром Олегом Слюзаром, знаходиться теж пожертва його матері в пам'ять Олени Блавацької і Марії Keнiг.

О. Геймур здобула велике признання в Італії

Джерзі Сиіі, Н. Дж. (Л. К.). — Коли у середу, 5-го грудня ц.р., до редакції „Свободи" зайшла наша молода талановита співачка, сопрано-спінто Оленка Геймур, зразу по її розрадуваному і роз'ясненому щасливою усмішкою обличчю можна було пізнати оте велике вдоволення із успіхів і досягнень у її співочій кар'єрі в Римсько-Моцартівському Фестивалі, що їх вона здобула, виступаючи на італійських оперових сценах. Як уже про це повідомляла „Свобода" (ч. 112, 114-го червня ц.р., у репортажі (Л.К.) „Співачка О. Геймур перемагає в конкурсі: на днях виїжджає в турне по Европі"), співачка виїхала в червні після перемоги у нюйоркському конкурсі, що відбувся у 1983 році.

Оленка Геймур у ролі Графині Альмавіва в опері Амадеуса Моцарта „Весілля Фіґаро".

Розповідаючи редакторам про своє блискуче турне, О. Геймур сказала, що з Америки до Італії вона виїхала 15-го червня ц.р., а після п'ятимісячного турне вона знову повернулася до ЗСА 9-го листопада ц.р., коли у відгомін на її досягнення в Італії вона отримала спеціяльне запрошення виступити в Ґріффін ґаля концерті у Вест Гартфорді, Конн., що його фінансово патронувала фірма Юнайтед Бенк і Траст Ко.

Поділившись радістю з успіхів у Римсько-Моцартівському Фестивалі в Римі, співачка сказала, що саме ці досягнення відкрили їй дорогу до виступів в операх по різних містах Італії.

У дальшому О. Геймур поінформувала, що під час Фестивалю в Римі, вона виступала в головній ролі Графині Альмавіва в опері „Весілля Фіґаро" Амадеуса Моцарта та в ролі Першої Дами в опері „Чарівна флейта" цього ж композитора, — так полонивши своєю грою і співом італійську публіку і музичних критиків що на її виступи, відгукнувся рецензією римський щоденник „Корре Дель Умбрія", написавши: „Ролю графині Альмавіва виконала молода співачка украйінського походження з Північної Америки з великим ентузіязмом і відданістю,чим прислужилася до брильянтного виконання цілої опери. Вона є типово лірико-спінто сопраном високої якости та інтерпретації".

Як уже було сказано попередньо,в наслідок великого мистецького досягнення О. Геймур у згаданому Фес-

(Закінчення на стор. 3)

ЯЛИНКА ДЛЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Засвічення ялинки для дітей українських політичних в'язнів в Україні відбудеться тут, заходами Об'єднання Жінок ОЧСУ, в неділю, 23-го грудня ц.р., о год. 2-ій по полудні, при 136 Друга авеню. У програмі церемонія засвічення ялинки,колядки, коротке слово. Цього самого дня в Домі ОУВФ відбуватиметься від год. 8:30 рано — різдвяний базар.

ЗСА готові до переговорів з СССР

Вашінгтон. — Заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс заявив, що З'єднані Стейти Америки, після кількох консультаційних розмов президента Роналда Реґена з його головними дорадниками, готові до переговорів в Женеві між державним секретарем Джорджом Шулцом і міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком 7-го і 8-го січня наступного року.

Речники Адміністрації, які діють дуже дискретно і жадна з постанов покищо не продісталася до засобів масової інформації, заявили, що Уряд ЗСА готовий говорити з речниками СССР про всі аспекти роззброєння, чи радше редукцію багатьох родів зброї, включно до експериментів в космосі, хоч представники Пентаґону воліли б не зачіпати цієї справи, принаймні у початкових переговорах. Приготування до переговорів і евентуальних концесій в майбутньому продовжуються, заявив Роберт Симс, один із заступників пресового секретаря. Він признався, що на Адміністрацію, а головно на президента Р. Реґена, продовжують впливати деякі провідні речники Сенату і Палати Репрезентантів, щоб він не відмовлявся говорити з Москвою про космічну зброю і про так звану „міжпланетну війну", яка є тільки в стадії дослідів і теоретичних міркувань, але якої, як виглядає з інформацій з Москви і Лондону, совєти поважно бояться, бо їхні власні досліди в цій ділянці ще дуже недосконалі.

Перебуваючий на відвідинах у Великобританії член Політбюра Міхаіл Ґорбачов поставив космічну зброю на першому місці у переговорах з речниками британського уряду і навіть заохочував прем'єр-міністра тієї країни Марґарет Тачер, щоб вона, будучи у Вашінґтоні, переконувала президента Р. Реґена про потребу включити космічну зброю у переговори з СССР.

Головною метою ЗСА є однак добитися відновлення переговорів між ЗСА і СССР на широку скалю і не обмежувати їх тільки до спорадичних зустрічей на міністерському рівні.

Про справу космічної зброї говорив також недавно президент Франції Франсуа Міттеран у більш рішучому, як досі тоні, перестерігаючи ЗСА перед зірванням можливих переговорів через космічну зброю. Він повністю солідаризується зі становищем СССР, що тепер наспів час відмілітаризувати космос. Москва, яка і так стоїть впереді деяких родів нуклеарної зброї, не так якісно, як чисельно, хоче і цим разом при допомозі створеної атмосфери детанту, осягнути свої цілі, — кажуть розсудливі аналітики.

У СВІТІ

МОЛОДИЙ СОВЄТСЬКИЙ ВОЯК Ніколай Рижков, який перебіг 18 місяців тому до афганських повстанців, а потім за посередництвом деяких американських організацій одержав право перебування в З'єднаних Стейтах Америки і виступав навіть тут на спільній пресовій конференції влаштованій речниками Фрідом Гавзу, вирішив повернутися „добровільно" до Совєтського Союзу. Представники совєтської амбасади привели Н. Рижкова до Державного департаменту, де він розмовляв з декількома особами і, відповідаючи на запитання про поворот, заявив, що повертається добровільно без жадного примусу чи тиску. Ален Роберґ повідомив про рішення Н. Рижкова представників преси. Засоби масової інформації при тому відмітили, що совєтський уряд веде тепер політику заохочування до повороту на „родіну" своїх громадян, „даруючи" їм усі „провини перед батьківщиною".

НОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА програма в Китайській народній Республіці, яка базується на засаді „більше зробиш, більше матимеш", показується корисною. Селяни почали продукувати більше продуктів і більше допильновують способу їхньої достави до місць призначення. У зв'язку з цим продукція зерна і картоплі в Китаю збільшилася тільки за один експериментальний рік на п'ять відсотків і досягнула 387 мільйонів тонн річно.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ В ҐДАНСЬКУ призналася, що вона заарештувала одного з лідерів забороненої урядом робітничої профспілки „Солідарність" Анджея Ґвязду і багатьох інших, які силою хотіли проломити заставу поліції і покласти вінок під пам'ятником для вшанування робітників, які загинули в заворушеннях в 1970 роках. Інший лідер „Солідарности", Боґдан Ліс, кажуть „пропав без вістей". Існують здогади, що його також арештувала тайна поліція, або він пішов назад у підпілля.

АРҐЕНТИНСЬКА ПЕРОНІСТСЬКА партія розколася на дві ворогуючі між собою фракції після того, як майже половина делеґатів тієї партії вийшла демонстративно з конвенційної залі і не повернулася на свої місця, не зважаючи на апель лідерів цієї партії. Причиною розколу, кажуть політикичні спостерігачі, була нібито невідповідна тактика і поведінка лідерів. Не виключно, що цей розкол стане початком кінця колись дуже сильної і впливової політичної партії в Арґентині.

БІЛЬШЕ ЯК 50 ВІДСОТКІВ залишеного отруйного газу в індійській місцевості Бгопаль зневтралізували спеціялісти. Залишилася ще менша частина, але вже навіть самі індійці переконані, що немає тепер загрози для населення, бо спеціялісти і техніки знайшли спосіб скорої невтралізації. Роботи триватимуть ще кілька днів, а потім власники компанії Юніон Карбайд закриють це підприємство.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР БРИТАНСЬКОГО уряду Марґарет Тачер полетіла до Китайської Народної Республіки, щоб підписати там китайсько-британський договір у справі Гонґ Конґу, а потім полетить до Вашінґтону на зустріч з президентом Роналдом Реґеном. У політичних колах не виключають, що у Вашінґтоні Тачер говоритиме з Реґеном про справи космічної зброї, американсько-совєтських зустрічей у Женеві і редукцію деяких родів нуклеарної зброї. Про ці справи вона говорила у Лондоні з совєтським високим речником, членом Політбюра Міхаїлом Ґорбачовим, який перебуває там на кількаденній візиті.

АМЕРИКАНСЬКА АМБАСАДА В РИМІ відкликала заповіджену зустріч з нагоди засвічення ялинки через погрози терористів і перехоплення італійською поліцією кількох осібняків, які нібито плянували виконати атентат на забудування амбасади, подібний до атентату в Бейруті. Секретаріят амбасади вислав на адреси кількасот запрошених італійців і представників інших держав листа з вибаченням і поясненням існуючої ситуації.

М. Ґорбачов виступив у британському парляменті

Лондон, Великобританія. — Міхаїл Ґорбачов, член Політбюра і голова совєтської делеґації, яка перебуває з восьмиденною візитою у Великобританії, виступив тут перед британським парляментом і заявив, що Совєтський Союз є готовий не тільки до переговорів про роззброєння, але до поважної редукції нуклеарної зброї різного типу і скорочення військових частин в Центральній Европі. Він однак підкреслив, що З'єднані Стейти Америки повинні показати добру волю до переговорів, зрезиґнувати з випробування і дослідів космічної зброї і першими виявити ініціятиву редукції. Під газальні оплески більшости парляментаристів Ґорбачов заявив, що світ повинен змагати до заборони продукції всякої нуклеарної зброї і знищення дотеперішніх запасів цієї нищівної зброї в світі.

Найбільше часу М. Ґорбачов, який, як виглядає з його заяв і поведінки, має широкі уповноваження від Політбюра і самого генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Константина Черненка, висував під час свого виступу цілком реальні і сприємливі для Заходу пропозиції, — пише британська преса. А все таки він найбільше уваги присвячував американській космічній зброї, теорії президента Роналда Реґена про „міжплянетну війну", полетам міжпростірних кораблів, і взагалі експериментам в космосі. Виглядає, кажуть европейські політичні спостерігачі, що совєтські лідери поважно потрактували американську технологічну перевагу не тільки в космосі, але в загальному озброєнні і стратегію ЗСА в різних частинах світу.

У Вашінґтоні, Державний департамент в основному погоджується з пропозиціями совєтського речника про накладення мораторіюму на випробування космічної зброї, яка допоможе ЗСА і СССР підписати договір про редукцію певних родів нуклеарної стратегічної зброї, але спеціялісти Пентаґону не погоджуються зі становищем Державного департаменту, кажучи, що покищо немає таких засобів при допомозі яких можна б успішно перевірити чи совєти дійсно дотримуються мораторіюму в цій справі і чи не продовжують своїх дослідів в космосі, тим більше, що вони вдержують там свою постійну лябораторію до якої час-від-часу висилають астронавтів і нові приладдя.

Адміністрація президента Р. Реґена, правду кажучи, також схиляється до думки, що ЗСА не повинні, принайменше у початковій стадії, говорити з СССР про космічну зброю, бо переговори в основному повинні концентруватися на редукції міжконтинентальних ракет і ракет середнього засягу, подібних до Першінґ 2 і крилатих чи совєтських СС-20. Крім того у Білому Домі існує переконання, що Америка мусить мати далекойдучий оборонний плян проти нуклеарної атаки, поки існує на світі нуклеарна зброя.

Один з дорадників М. Ґорбачова ген. Ніколай Ф. Червов заявив британським чинникам, що у випадку американської відмови СССР постарається випродукувати свою космічну зброю, але треба відмітити, що така зброя є дуже небезпечною.

Каспар Вайнберґер, секретар Департаменту оборони ЗСА, не був захоплений теорією М. Ґорбачова і вважає її підступною. Вона має здобути на Заході для Москви вигідні позиції у переговорах.

В АМЕРИЦІ

В МІСТЕЧКУ БИРЛІНҐТОН, Вермонт, поліція арештувала молодого чоловіка за те, що він публічно викрикав перед групою дітей, що „немає св. Миколая", що його появи під час Різдва — це обдурювання дітей та використовування їхніх родичів для збирання грошей. Цем „антисвятомиколаївцем" був Браєн Перл, якого суддя покарав 50-доляровою гривною. Згаданий молодець твердив, що його виступ проти св. Миколая був „спричинений його релігійними почуваннями". В суді він заявив, що не буде більше виступати проти св. Миколая.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Лос Анджелес Таймс", ЗСА дають комуністичному Китаєві значну допомогу в ділянці модернізації армії. Питання про дальшу модернізацію китайських збройних сил було головною темою недавніх переговорів між китайськими військовими керівниками і заступником секретаря оборони ЗСА Лоренсом Корбом під час його поїздки до комуністичного Китаю в листопаді ц.р. На думку Корба, модернізація системи матеріяльно-технічного забезпечення і організаційні зміни можуть мати великий вплив на удосконалення збройних сил комуністичного Китаю.

ГРУПИ ЧЛЕНІВ Палати Репрезентантів і Сенату впливають на президента Роналда Реґена, щоб він під час його зустрічі у суботу, 22-го грудня ц.р., в Кемп Дейвиді з прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Тачер обговорив питання Північної Ірляндії, у зв'язку з тим, що „надзвичайно неуспішна зустріч" відбулася поміж М. Тачер і ірляндським прем'єр-міністром Ґарретом Фітцджеральдом. Члени Конґресу висловлюють надію, що, можливо, Р. Реґенові вдасться переконати М. Тачер змінити її рішення і відновити переговори з ірляндським прем'єр-міністром.

РОНАЛД РЕҐЕН у віці 73 років життя був переобраний на президента ЗСА в неділю, 16-го грудня, Електоральним коледжем, установою, що формально вибирає президента після всенародних виборів. Результат цих виборів, які, очевидно, віддзеркалюватимуть т. зв. популярні вибори, буде формально проголошений щойно 7-го січня 1985 року після скликання нового Конґресу.

В САН АНТОНІО, Тексас, федеральні аґенти для викривання наркотиків розкрили найбільшу в історії цього міста контрабанду наркотиками. В штучному дні багажника авта знайдено 55 фунтів чистої на 90 відсотків кокаїни, ціна якої становить 5 мільйонів долярів. Чотири чоловіки, два нікараґуанці та два ґватемальці, були заарештовані.

ЛІКАРІ, ПРИНАЙМНІ в чотирьох шпиталях країни прийшли до переконання, що недавня смерть 38 немовлят в американських шпиталях наступила у наслідок дожильного кормлення їх розчином, що є новим препаратом вітаміни Е. Всі 4,415 пляшок з цим препаратом були розподілені по шпиталях компанією О'Ніл, Джонс і Фелдман з Мериленд Гайтс, Міссурі,на замовлення якої цей розчин виготовила в квітні ц.р. фірма в Арізоні. Тепер ця компанія відкликала препарат. Багато батьків померлих немовлят позивають виробців на мільйони долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кубинський боляк

Коли колишній лідер студентів на Кубі Фідель Кастро, який очолював партизанський рух проти диктарського режиму Фульдженсіо Баттісти, скинув первісну демократичну маску, і признався до вірності марксизмові, він знаціоналізував чи, простіше кажучи, заграбив усі чужинецькі власності в тому числі американський маєток вартости кругло один більйон долярів. Тоді ЗСА зірвали з Кубою дипломатичні зв'язки. Д. Д. Айзенгавер дав вільну руку Сі-Ай-Ей вишколити й узброїти півтори тисячі кубинських втікачів в Америці, які перевели десант у т.зв. Свинячій затоці. Однак нступник Айзенгавера у Білому Домі Джан Кеннеді, за урядування якого це сталося, послухав своїх лівих ліберальних дорадників і не дав тому кубинському десантові летунської допомоги, і тому десант скінчився катастрофою. Той же Джан Кеннеді мав відвагу проголосити морську бльокаду Куби, коли перевірено що Москва перевезла туди свої ракети. Але у гнилому компромісі з Москвою Кеннеді заґарантував територіяльну недоторкальність Куби Фіделя Кастро і тим самим закріпив існування того комуністичного боляка під самим боком Америки.

Куба стала головним посередником Москви в експорті комуністичної революції. Після усамостійнення африканської Анґолі коло 20,000 кубинського війська завело в Анґолі комуністичний режим. Тільки у минулому 1983 році не вдалася спроба Куби скомунізувати острови на Караїбському морі: наскок американського війська зліквідував комуністичний переворот на Ґренаді, при чому згинули 24 кубинські вояки і 700 дальших захоплено в полон. Проте СССР постачає почерез Кубу зброю прокомуністичному режимові в Нікараґуа і цей неспокій в Центральній Америці є тепер одною з головних закордонно-політичних турбот уряду Реґена.

За ввесь той час ЗСА і Куба Кастра підписали тільки одну умову про поборювання летунського піратства, яке проявлялося у схоплюванні злочинцями американських пасажирських літаків і силуванні пілотів приземлюватися на Кубі. Фідель Кастро зобов'язався не тільки звертати Америці схоплені літаки з їхніми пасажирами, але й арештувати й карати схоплювачів, що й робить. Аж ось у минулому тижні підписано чергову умову, формально між американським Урядом еміґрації й натуралізації та урядом Фіделя Кастра. За цією умовою Куба погодилася прийняти назад 2,700 кубинських злочинців, які сидять в американських в'язницях, та умово хворих, які перебувають в американських стейтових шпиталях. Вони дісталися до Америки в 1980 році, коли Америка погодилася була прийняти 125,000 кубинців, які прагнули видістатись з комуністичної Куби. Кастро, вірний комуністичній засаді робити пакості „імперіялістам", де й коли тільки можна, перепачкував тоді поміж дійсними політичними втікачами отих 2,700 злочинців і божевільних.

Очевидно, що свою згоду прийняти їх назад Фідель Кастро зробив тільки під враженням виборчої лявінної перемоги Реґена та з очима на можливість такого злагіднення кубинсько-американських відносин, яке привернуло б колишній — припинений в 1961 році — експорт кубинського цукру до Америки. Речники Фіделя Кастра в Об'єднаних Націях при різних нагодах давали до пізнання бажання Куби „покращати" відносини з Америкою. Проте Уряд Реґена вимагає від Фіделя Кастра зміни цілої його настанови: відкликання кубинського війська з Анґолі, припинення експорту революції до країн Центральної Америки та в обширі Караїбського моря і пошанування прав людини на кубинському острові. Поки цього не буде — Америка не думає про будь-які концесії комуністичній Кубі. Тому й тепер, у зв'язку з договором про повернення на Кубу отих близько трьох тисяч кубинських злочинців і божевільних, речник Білого Дому склав виразну заяву, що цей договір не змінить ні трішки американської політики супроти Куби.

Комуністичний диктатор Куби має ту саму психіку, що кремлівські володарі: він знає і розуміє тільки мову сили. Наскок американських парашутистів на Ґренаду й блискавична ліквідація тамошнього комуністичного режиму мусіла налякати Кастра. У теперішній міжнародній ситуації та при існуванні демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, Реґен і не думає про збройну ліквідацію кубинського боляка. Проте скорше чи пізніше цей боляк мусить перестати існувати. Це справа тільки часу й обставин. Існування в західній гемісфері під самим боком Америки кубинської комуністичної фортеці — це аномалія і вона мусить минутися, як все, що ненормальне.

Михайло Ільків

ПРОБЛЕМА РОЗПОДІЛУ

У минулих кількох тижнях багато уваги в дискусії віддано справі розподілу суспільного продукту. Почином до такої полеміки був опублікований „Пастирський лист" католицької ієрархії найбагатшої установи в світі. Проблема розподілу продукційної надвишки, умовно кажучи, є дуже давною, сучасною і майбутньою, при тому надзвичайно складною, щоб знайти для неї розв'язку. Для виготовлення такого продукту потрібні три фактори, а саме: природа, праця і капітал, та інші матеріяльні витрати. І коли ці витрати відтягнемо від загальної суми готового продукту, то одержимо чистий дохід. Тож, той чистий дохід є тим фондом, що заспокоює потреби суспільства, та нагромаджує нові засоби для продукції у чергових періодах. Чим інтенсивніше зростає дохід, споживачі та продукційні потреби заспокоюються повніше, і навпаки. Дехто вважає, що продукт — це результат праці цілого суспільства, так можна думати, маючи на увазі, що вода, каналізація, чищення міста є усуспільнені. Але справа в тому, що в сучасних відносинах, побудованих на засадах приватної власности, знаряддя і засоби продукції, суспільний дохід нагромаджується і витрачається не суспільством, а окремими його господарствами. Тому розподіл доходу в сучасному суспільстві відбувається стихійно, відповідно до співучасти кожного в господарських процесах. Через те суґестія листа наситити велике число голодних у ЗСА і світі зустрічається із сильною оправданою критикою.

Правда, що люди однаково родяться, але з різними потребами, і не є рівні, — в одного є більший вроджений талант, як в другого. Один є більше продуктивний, другий менше, все це справи релятивні, і їх одним загальним правилом розв'язати неможливо. Припустім, що якийсь артист продав образ, чим збагатився. Він може прийти з допомогою біднішому в потребі, але не віддати йому всю свою працю, і самому шукати допомоги. В такому розумінні дохід — це процес самозбереження, необхідний для дальшого розвитку творчости, з етичного боку — оправданий. Людина, яка за свою працю не має доходу, не може бути творчою і продуктивною. Подібно діється з людиною, що живе в директивній господарській системі, в якій немає свободи думки і розвитку, евентуально винагороди за її працю, а є експлуатована.

Модерна людина вірить в Бога, що дав їй життя. Він є творцем цього світу, тому всі добра повинні бути рівномірно розподілені. Теоретично все звучить добре, але практично — воно властиво неможливе до виконання. Сьогодні ввесь світ, з різних мотивів, відчуває велику потребу харчів. Отже, обережний розподіл харчів — конечний. В основному, справа вимагає плянового розгляду цієї проблеми, так щоб усі імпортери чи експортери продукції різних народів були задоволені. Харчі не повинні давати великих торговельних приходів, чи бути комерційними експериментами, але повинні бути доступні для всіх потребуючих. Умовно все звучить добре, такий компроміс старалися осягнути Об'єднані Нації, але без результату — через ідеологічні інтереси деяких країн. З того ясний висновок, що приватні власники в демократичних країнах діляться своєю господарською надвишкою з потребуючими країнами, тоді коли директивна система господарства, що обіцяє рай на землі — голодує.

З того можна зробити висновок, що обов'язком уряду в будь-якій державі є подбати, щоб перед конституцією всі громадяни мали однакові права, та щоб та чи інша група людей не була переобтяжена податками. Моральним обов'язком уряду є схоронити населення країни перед голодом, чи недоживленням. Демократичний уряд повинен знати чи потреби людей, головно в харчах, є більше чи менше вистачаючими, також повинен хоронити населення перед більшим визиском харчових спекулянтів. Не можна багатіти коштом інших, особливо цих, яких брак гроша приводить до голоду. Різниці політичні та багато інших причин будуть в дальшому перешкодою правильного розподілу надпродукції і залишаться ще довго не полагоджені.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван Кедрин

Марк Шуб — цікавий мистець з Ізраїля

Марка Шуба не можна вкинути до жадної шухлядки з написом будь-котрого відомого мистецького напрямку. Втікаючи від уніформованого підсовєтського соцреалістичного напрямку, Марк Шуб звертався і далі звертається в сторону різних напрямків західнього мистецтва. І тому його виставка, яка тепер відбувається в галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА) в Ню Йорку з цього погляду дуже різнорідна.

Шуб — маляр і скульптор. Маємо там зразки реалізму , як „Хризантеми" у делікатному жовто-зеленому кольориті (трохи нагадує Олексу Булавицького, якого, зрештою, Шуб напевно знає), або „Натюрморт" Є там серія дуже гарних краєвидів, мальованих частинно олією, частинно акриліком, які своїм настроєм схиляються в сторону імпресіонізму, але маємо і експонати безпредметного та абстрактного напрямку. Мистець — на нашу скромну думку — неправильно підтягнув 18 образів під назву „сюрреалізм", не подавши назв окремих картин. Це саме й радикальний відхил від підсовєтського сюрреалізму, бо в них є фантазія і в деяких з них можна вбачати символіку, чого совєтський сюрреалізм не визнає. В образі „Мати з дитиною" схоплено прегарне жіноче обличчя, з чого можна зміркувати, що Шуб непоганий портретист. Він, як сказано, також скульптор. На виставці показано тільки один зразок його скульптурної творчости: „Тарас Шевченко". Коли у „Свободі" появилася була мала світлина цієї скульптури, можна було думати, що світлина краща за оригінал. Було приємне розчарування. Це одна з найкращих скульптур Шевченка, яку можна було бачити на виставках і в мистецьких монографіях: не тільки схожість, але удухотворена голова геніяльного поета, похмурне, задумане обличчя. Голова ОМУА, один з найкращих сучасних скульпторів Михайло Черешньовський, каже правду, що він не соромиться мати в Шубі свого колеґу.

Марк Шуб народився в Одесі і зберіг сантимент до України. На це вказує факт, що, переїхавши з Ізраїля до Америки, пошукав тут українську громаду й зголосився до української мистецької галері. Його сантимент до України видніє в українській тематиці його творів. Водночас він не релігійний сектант. На його виставці є образ Христа, — „Носитель світла". Цікава розв'язка: постать Христа, що наче торкається ногами землі і сягає головою небесних просторів, — також удухотворене обличчя.

Шуб має за собою вже численні індивідуальні виставки — в СССР, Ізраїлі і Америці. Це не аматор, а мистець, який скінчив мистецькі школи в Одесі й Ташкенті і має те, що поруч із придбаним у школі знанням рисунку, перспективи чи малярської техніки, потрібне кожному вартісному мистцеві: особистий талант. Він — людина ще у силі віку і можна сподіватися, що, опинившись, тут, в американській атмосфері повної свободи, він остаточно виразно зформулює своє мистецьке обличчя.

Голова НТШ д-р Ярослав Падох правильно вказав на відкритті виставки М. Шуба на завзяття, з яким Шуб пробивається крізь трудне життя, не кидаючи кисті ні долота, і правильно підкреслив, що ми раді бачити жидівську людину, яка прагне співпраці з українцями. Можна поґратулювати двом насправжнім носіям праці ОМУА, його голові М. Черешньовському і секретареві мистцеві Богданові Савчукові, що вони влаштували ту виставку, яка не посоромила ОМУА. Можуть картини М. Шуба комусь подобатися — як це природно з усіма творами всіх родів культури, — але вони цікаві, це цікавий мистець і цікава людина.

Знаю в Чикаґо громадянина, мистецтволюбця, який збирає каталоги різних українських виставок. Запрошення на виставку М. Шуба було у трьох мовах: гебрейській, англійській і українській. Це був би цілком вийнятковий документ у збірці мого приятеля в Чикаґо...

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Іван Боднарук

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКО—ЖИДІВСЬКИХ ВЗАЄМИН

Одним із дуже важливих сьогодні питань є наладнання добрих взаємин із жидами. Вже багато в тому напрямі зроблено, але ще далеко до того, щоб обидві сторони були вдоволені. Ще рішучо занадто малий гурт жидівських діячів, які в ім'я кращого майбутнього обидвох народів працювали б для підготови ґрунту для широкої і дружньої співпраці українців і жидів.

Після Другої світової війни юдофобія і репресії проти жидів, включно з комуністами, ще дужче поширилася в СССР і в країнах-сателітах під кличем боротьби проти сіонізму. Жиди знають, що Москва дозволила німцям знищити невільників варшавського ґетто, які виступили в 1944 році збройно проти своїх гнобителів, а поневолені народи не можуть забути ролі, яку жиди відіграли в поширенні московського большевизму. Сталін заборонив англійцям і американцям привезти зброю варшавським повстанцям. Таким чином Німеччина й Москва діяли однозгідно для фізичного знищення жидів, хоч від червня 1941 року обидві держави були у війні між собою.

Американські жиди слідкують пильно за всіма діями Конгресу ЗСА й користаються своїми лабіїстами, які мають офіційне бюро у Вашінґтоні п. н. Комісія американських публічних справ „Де Амерікен Паблік Аффейрс Комміті". Завданням цього бюра є працювати в користь Ізраїля. З американськими жидами рахується кожний американський політик, бо їх сила в зорганізованості й вони мають своїх впливових людей усюди в ЗСА. Але жидам відомо, що ЗСА й уряди західніх держав мали нагоду врятувати жидів від знищення їх Гітлером, але... цього не зробили. Покликаючись на Бен Еліссара, урядовця в кабінеті Беґіна, писав П. Феденко: „Перед війною 1939 року Гітлер плянував виселити 400 тисяч жидів із Німеччини до Мадаґаскару, щоб заграбати їхнє майно". Той же Бен Еліссар у своїй книжці „Змова мовчання", що вийшла в Єрусалимі, на основі документів доводить, що голови різних держав могли б були не допустити до знищення жидів під режимом Гітлера. Але... вони не допомогли й залишили жидів на поталу. Мадаґаскар був тоді колонією Франції, але французький уряд не дав згоди поселити там німецьких жидів... На інтервенцію Вайцмана в Лондоні, щоб Британія допомогла рятувати жидів з Німеччини, Іден заявив, що тепер війна й нічого не можна зробити для рятування мадярських жидів, яких у 1944 році Гімлер хотів продати за 10,000 вантажних машин, що мали бути наповнені кавою та іншими колоніяльними товарами.

Створився Комітет видатних жидівських діячів в Америці з участю кількох рабинів та під головуванням колишнього члена Найвищого Суду й колишнього амбасадора ЗСА в Об'єднаних Націях Артура Ґолдберґа для прослідження, чи і як американський Уряд, а також американські жиди, під час влади Гітлера вживали будь-яких заходів, щоб протидіяти масовому винищуванню жидів гітлерівським режимом. Ми, українці, на власній шкурі відчули егоїстичну мораль західнього світу супроти покривджених народів. Голодову смерть мільйонів, переважно селян, в Україні 1932-33 років Кремль умів заховати від очей західніх держав. Та й не дуже старалися вони глянути правді в очі. Коли голова французького парляменту Еріо проїздив Україною в 1933 році, вернувшись до Франції, він заявив, що ...ніде не бачив голоду!

Усе ж таки американський фільм „Голокост" викликав у світі широкий відгомін. У якому світлі представлено там українців, усім відомо. На жаль, той фільм віддзеркалює вороже відношення жидів до нашого народу. А не можна заперечити, що самі жиди допомагали гітлерівцям нищити своїх земляків, зокрема жидівські „смертні команди" в таборах. Есеси тільки наглядали над їх роботою. Про це пише французький письменник жидівського роду Жак Франсуа Штайнер у книжці „Треблінки, револьта та бору смерти". Ганна Аренд Поляков у книжці „Айхман у Єрусалимі" також обвинувачує жидівську організацію у коляборації з нацистами для винищування жидів.

З упадком царату скасовано обмеження жидів і вони стали рівноправними громадянами. Однак, тільки на короткий час. Большевики розділили жидів, як і всі народи на дві групи: заможних пограбовано, а пролетарям дано особливі права.

Дня 14-го травня 1948 року англійці залишили Палестину. Того ж дня Бен Ґуріон прочитав декларацію незалежности Ізраїля. Вже чергового дня військо шести арабських країн увійшло на територію нової держави. Почалася війна. Араби по сьогоднішній день погрожують знищити жидівську державу. Багато арабів утекло з тієї частини Палестини, яку зайняли жиди. Їхня кількість зросла в 1956 і 1967 роках. Всі вони зорганізувалися і створили ніби еміґраційну державу. Більшість їх живе в таборах „Ді-Пі". Їм матеріяльно допомагають ОН і ЗСА. В тих таборах уже народилося нове покоління, яке лише від батьків знає, що Палестина належала до арабів. Вони створили одну з найкращих терористичних груп, яка безупинно непокоїть ізраїльську державу. Її озброюють СССР, Китай і сателіти. А ми з усієї душі підтримуємо право жидів мати власну державу й мати її на терені Палестини. Жиди звідти вийшли, та почалася їх історична свідомість.

В час останньої війни були випадки, що наші люди допомагали жидам і за це платили власним життям. Але жиди це дискретно промовчують і навіть монополізують собі жертви розстрілів у київському Бабиному ярі. Мовчать і про це, що Митрополит Шептицький завжди з любов'ю ставився до жидів чимало їх урятував від смерти.

Були між жидами білі круки, які ставилися з сим-

(Закінчення на стор. 3)

Перл Бак

БАБУСИНЕ РІЗДВО

(З англійської мови переклала Любов Коленська)

II.

Перед відходом своєї доні пані Картерет пообіцяла: — Заки виїдете — я в неділю прийду до вас на обід.

„Як багато легше пообіцяти Дафне, ніж із нею входити в суперечку," — подумала вона, а зір її із усією погодою духа йшов слідком за стібами вишивки." Оця моя поривчаста дитина — така зовсім схожа на свого батька. І Дейв — такий спосібний, такий сильний характером і тихий! Які ці мої діти чудові! Вона завжди хотіла мати повний дім дітвори, але була вдоволена, що в неї така доня як Дафне. На превеликий жаль, їй не довелось мати більше як одну дитину. Дафне була така талановита, така спосібна в школі, така інтеліґентна...

Враз вона позіхнула, прикриваючи при тому рот рукою, хоча там не було зовсім нікого, щоб її бачив. „Думаю, що мені трохи треба передріматись" — заговорила вона вголос, хоч там не було нікого, щоб її почув.

• • •

...Тиждень до Різдва промайнув швидко. Як завжди, пані Картерет поспішно кінчила пакувати свої подарунки, загортаючи їх у барвистий папір. Подарунки найближчим приятелям вона вислала поштою, або їх доставила, та й, за давньою звичкою, загорнула у папір подарунки для своєї родини: теплі червоні шалики — Дейві і Пітерові, пошевку на подушечку — Дафне, і трояндово рожевий светер-безрукавник — Дорі. Дитина була така чорноока як її її батько і їй підходив рожевий колір. Надумуючись, вона вибирала папір — червоний у золоті пасмужки — чоловікам, а в квіти — дівчатам. Прийшло їй на думку, щоб їх вткнути десь у їхній баґаж, або ні — краще вислати поштою до готелю, хоча пошта під час різдвяного сезону розходилась доволі пиняво. І враз прошибнула нею думка: „Як же так — шалики і светер і теплу погоду? Їм вони лиш заваджали б. Це ж саме із пошевкою на подушечку. Крім цього для них це не буде Різдво. Та ж тому вони і виїжджають звідсіля, щоб не обходити Різдвяних свят. Зідхнула, глянувши на подарунки, що лежали в їдальні на столі. Завтра, в неділю, вона пообідає з ними, але — ні, вона їм навіть і не згадає про Різдво. А може б так оті подарунки задержати на уродини. Дафне, — роздумувала далі пані Картерет, — завжди була така певна в своїх рішеннях: кожне з них було остаточне, надзвичайне і невідкличне рішення, що заслуговувало на беззастережне довір'я..."

А там, із глибоким зідханням, перервала вона свій хід думок, у яких переспліталася синтеза нерішучости і ... рішучости. В дійсності, Дафне була дуже схожа на свого батька. І власне тому, відколи помер Стів, пані Картерет було дуже важко жити. Їй же ніколи не потрібно було робити ніяких рішень: все вирішував він — радо бадьоро із абсолютною невідкличністю, а при тому, — треба сказати, — з усією слушністю. І в неї це виходило зовсім природно, коли, всміхаючись, казала: — Очевидно, мій милий, чому ні? Ти вже це передумав. Я погоджуюся з тобою. Це найкраще можливе рішення... — З роками в неї складався увесь репертуар притакуючих фраз, речень, будь-чого, що підходило даній хвилині. Найважливіше, що утвердилось у її пам'яті, — це думка, що вона власне так, а не інакше хотіла поступати. Можливо це було теж тому, що вона надто його любила, щоб з ним не погоджуватись. „Але ж ні, — роздумувала вона, тепер сидячи біля вікна у зеленому оксамитовому фотелі, окружена запакованими і чепурно поскладаними подарунками в їдальні на столі, — вона таки справді погоджувалась із ним".

— Ти був такий розумний, мій коханий, — прошепотіла вона, задивившись на мертвий ґазон травників і безлисті дерева. У неї уже прийнялась така звичка голосним шепотом висловлювати свої думки. Враз вона завважила: почав падати сніг!

І вигукнула: — Саро, паде сніг! Будемо мати біле Різдво!

Із передпокою, витираючи порохи, ввійшла Сара — в руках вона тримала ганчірку від порохів. Це була вже літня жінка, талія якої зраджувала склонність до надмірної опасистости. Вона задивилася на сніжинки, що пролітали повз вікно.

Біле Різдво!... Які ж щасливі будуть діти! Завжди казатиму своє — без снігу немає справжнього Різдва. А ці ваші речі на столі — виглядають так гарно. Я ніколи й подумати не могла б, що ви вспієте із вашою вишивкою... така маса дрібних квітів! Ваш зір переміг мій! Та я і старша від вас на сім років. І якщо враховувати те, що мені вічно не бути... Що одного із цих днів...

— Облиш, — сказала пані Картерет. Ніколи не буде одного із ...цих днів. Ти почекаєш на мене, коли прийде і моя пора, коли я буду готова...

Сара розсміялась лунким селянським сміхом: — Хай буде по-вашому, пані Картерет, ви завжди вміли добитись свого. Ви — така тиха, спокійна, мила... кожному з нас залишали ...свобідну дорогу, коли ж насправді — це саме ви йшли своєю власною дорогою. І він пан Картерет — про це добре знав, і це йому подобалося. Хай земля буде йому легкою!

І, як часто бувало, — вони вдвійку засміялись. — Саро, чула — в цю ж мить геть мені звідси! — сказала пані Картерет — і в очах її розблисли збиточні іскорки.

— Ваша правда, пані, — погодилась Сара, витираючи ганчіркою від порохів заплакані від сміху очі. — Та ж мені ще треба випрятати дім, щоб був готовий на Різдво.

— І раджу тобі — ти краще це зроби! — кликнула пані Картерет лиш уже навздогін Сариній спині. — Пам'ятай, я хочу, щоб все вийшло бездоганно!

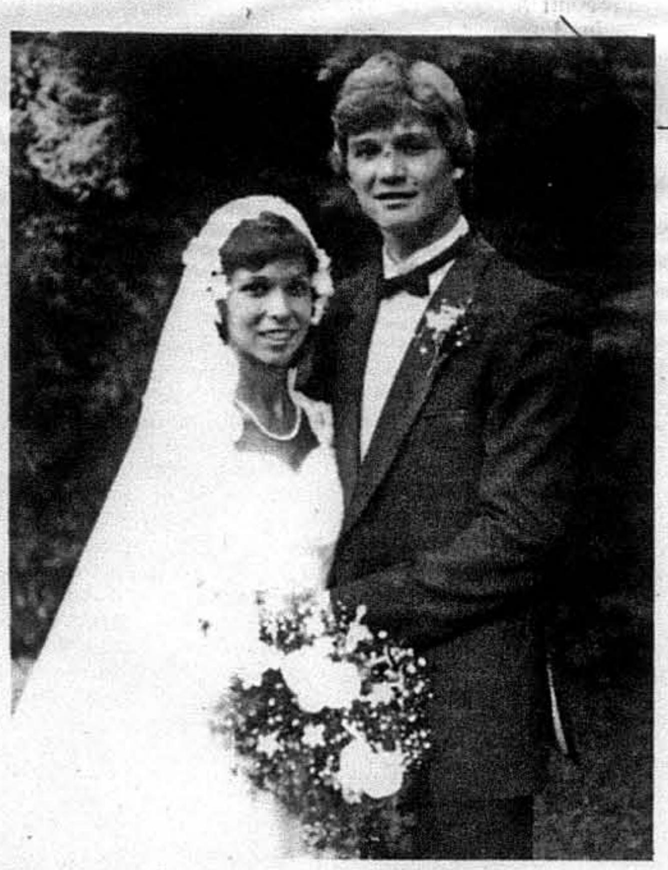
Тиша — і густий, швидкий сніг. Ні, вона таки не скаже цього Сарі, що тут, вперше на Різдвяні Свята, за все її життя, крім неї не буде нікого. Якщо б вона про це сказала Сарі — це їй того дня зіпсуло б настрій. Немає сумніву, що сюди вона якось прийшла б, — але ж тоді вони обидві були б нещасливі. Тиша, тиша — і швидкий сніг!

(Продовження буде)

Український Едмонтон збагатився молодою спортовою парою

Український Едмонтон, який багатий на українські установи, організації, церкви, школи, музеї — місто, посадником якого цього року став також українець Лаврентій Дікур — збагатився ще одною визначною молодою парою — професійним гокеїстом Михайлом Крушельницьким і його дружиною Аретою з дому Ракочою.

Михась і Арета ніяк не плянували поселюватись в Едмонтоні, вони шукали помешкання в Бостоні, де Михась два роки тому почав свою професійну гокейову кар'єру з дружиною Бруїнс. Побравшись у справді спортовому весіллі на Союзівці 16-го червня ц.р., молода пара виїхала на „медовий місяць" на Багамські острови, але там вже в третьому дні професійний агент Михася повідомив його, що Бруїнси продали його до едмонтонської дружини Ойлерс, минулорічного чемпіона Крайової гокейової ліги і переможця в іграх за чашу Стенлі, найвищий трофей в професійному гокеї на Північно-американському континенті. Це підтвердив телефонічно менаджер і тренер дружини Ойлерс Глен Сейтер, який був дуже задоволений з переходу Михася з Бруїнс до Ойлерс.

Арета з Ракочих і Михайло Крушельницькі.
(фото: В. Маннінкс)

І так молода пара почала перевозити свої речі до Едмонтону: Михась дещо з Бостону і свого рідного Монтреалю, а Аретка з Коговз, Н.Й., де вона родилася і виросла.

Але виростала Аретка також на Союзівці, куди її батьки їздили на вакації ще тоді, коли не було ні басейну, ні тенісових кортів.

З бігом часу Аретка і її старший брат Роман почали не тільки вправляти на збудованих УНСоюзом тенісових кортах, але й здобувати чемпіонати. Не диво, отже, що тенісова і союзова братія раділа, коли Аретка була обрана „Міс Союзівкою" на 1978 рік, в якому вона теж здобула першенство в групі жінок. Арета також кожного року є інструктором на тенісових таборах Союзівки і виказує знаменитий підхід до молоді, зокрема дівчат.

Арета скінчила середню школу в її родинному місті Коговз, Н.Й.,відтак здобула диплому бакалавра і магістра в стейтовому університеті в Кортленді, Н.Й., і в Рассел Сейдж коледжі, отож має освіту в ділянці фізкультури.

Михась здобув середню освіту в школі ЛяСаль в Монтреалі, студіював компюторство в Інституті Герцінг і в університеті в Сейнт Луїс. Вихований в дусі українських традицій і релігійности, Михась на протязі кількох років танцював у славній групі Петра Марунчака в Монтреалю.

Не диво, отже, що на це справді спортове весілля на Союзівці прибула спортова братія — тенісова і гокейова, як теж родини і знайомі молодих.

У соняшну, пречудну літню погоду, в церкві св. Тройці звінчали молодих парох о. д-р Богдан Волошин і о. митрат Володимир Андрушків, парох церкви свв. Петра і Павла в Коговз. Гарно співав парохіяльний хор під батутою д-ра Олега Волянського, а сольові частини виконав д-р Богдан Бабій.

Почот становили: Анетка Харук і Павло Сеґельський, Петруся Крушельницька і Кіт Джинджиристий, Надя Крушельницька і Марк Трудо. Віночки несли молоденькі Андрея Левицька (матері якої, — Марті, Аретка колись сповняла цей обов'язок) і Адріян Смолинський.

Функції старости сповняв Зенон Снилик, головний редактор „Свободи" і довголітній приятель родини, а старостини Петруся Савчак, дружина тенісового чемпіона інж. Юрія Савчака.

Після шлюбу в церкві, в залі „Веселки", прегарно влаштованій управителим оселі Іваном Рабкевичем, колишнім управителем Володимиром Квасом і незаступною Софією Шпак, відбулося прийняття з участю понад 200 осіб. Господарем прийняття був брат Арети, Роман, а розміщенням гостей займалися кузинки молодої, Роксоляна і Наталка Савчук.

Молоду пару привітали при вході колачем батьки: інж. Роман і Ярослава Ракочі та Михайло і Ярослава Крушельницькі. Після піднесення товсту присутні відспівали Многоліттє молодим під звуки оркестри „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля. Ця оркестра, із солістом Юрієм Грабом, відома із своїх справних переведень весільних церемоній в українському стилі. Так і на цьому весіллі, оркестра „Темпо" і староста З. Снилик перевели такі церемонії.

Молитви перед і після прийняття відмовили отці Волошин і Андрушків. Профіль молодої подав Йосип Лисогір, а про молодого — староста З. Снилик, який теж представив присутніх приятелів гокеїстів Михася, Пітера МекНеба з Бостону і Марті Гова з Гартфорду.

Подяку отцям, батькам, великим родинам і приятелям зложив сам молодий.

Як сказано, тепер молода пара приготовляється до свого першого родинного Різдва у засніженому Едмонтоні.

Михась з успіхом почав сезон граючи на лівому крилі з найславнішим у світі під цю пору гокеїстом, теж українського коріння, Вейном Ґрецким і правокриловим Ярі Куррі. Нашого молодого змагуна знає ціла американсько-канадська Україна. За його успіхами та досягненнями інших понад 30 гокеїстів українського роду слідкують молоді і старші любителі того спорту.

Тепер число 26 в едмонтонських Ойлерсах втішається найбільшою симпатією українців, які бачучи Михайла Крушельницького на стадіонах 23-ох міст чи на телевізії, звертають увагу своїм неукраїнським приятелям: „See that number 26, who just set up Gretzky for the goal — he is one of us, he's Ukrainian".

Немає сумнівів, що Михась впише своє прізвище в аннали гокею серед таких славних українців, як Билл Мойсієнко, Дмитро Пристай, Денис Левицький, Тарас Савчук, Іван Буцик, Вік Стасюк, Ерік Нестеренко, Волт Ткачук та багато інших. Того йому напевно бажає ціла українська спільнота.

Н.Н.

До питання...

(Закінгення зі стор. 2)

патією до української справи. До таких належить Самуїл Ґольдельман, Арнольд Марголін, Пінкас Красний (розстріляний большевиками за позитивне ставлення до українців), посол Інзлер і сенатор Вінглер, які ішли з українцями проти політики Леона Райха. У 30-их роках жидівський історик Шіппер уперше з'ясував історично вірне підложжя погрому жидів за Хмельниччини й Коліївщини. Він критикував поставу загалу жидівського населення на Правобережжі, що задовольнялося ролею асиміляторського знаряддя польської шляхетської влади, наражаючись на помсту від українських селянських мас у часі кризи. Коли ж приїхав до ЗСА з України д-р Михало Штерн, то в наслідок його в обороні концепції спільного з українцями антисовєтського фронту, жидівська громада у ЗСА від нього відвернулась і його ізолювала. Капітан А. Радиґін, великий приятель українців, був щирим піонером українсько-жидівської дружби. Теоретик сіонізму Теодор Герцль і наш І. Франко дружили й розмовляли на теми українсько-жидівських взаємин. Віктор Каган, колишній політичний в'язень СССР, який тепер проживає в Ізраїлі, належить до основників спершу Комітету Єврейсько-Української Співпраці, а тепер Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків, яке постало 22-го січня 1981 року в Єрусалимі і в чотирьох інших містах Ізраїля працює над поєднанням двох народів. Дуже позитивним явищем є приїзд Якова Сусленського до ЗСА і його доповіді в різних містах, де є великі жидівські громади. Приїзд Сусленського показав, що білих круків у жидівському суспільстві, які пропаґують співпрацю з українцями, є щораз більше.

Важливим для нас питанням є включення жидівського населення України у творчу співпрацю з українським народом. Большевики працюють пильно, щоб розбуджувати серед українців протижидівські настрої. І ми цьому мусимо протиставитися не лише з утилітарних причин, але й тому, що ми в самому заложенні проти переслідування будь-якої людської групи. Добре, що розпочався процес, який може довести до тісної співпраці. І треба нам в українському суспільстві викорінювати примітивні думки, що „всьому винуваті жиди".

О. Геймур...

(Закінгення зі стор. 1)

тивалі з уваги на її високу клясу співу запрошено до міста Сполєто в Італії виступити в головній ролі в опері „Суоре Анжеліка" Джакомо Пуччіні. Опісля склад цієї опери, враз із участю О. Геймур, запрошено на виступи у „Дель Опера" в Римі, що знову сталося в наслідок особливо прихильної критики усіх виконавців. „Про виступи в Сполєто чи інших уже згадуваних театрах мріє багато співаків у всьому співочому світі і, звичайно, вони дістаються італійцям, — сказала наша співачка, а мене, українку, зустріло оте незвичайне вирізнення, ота велика почесть, співати в італійських операх, до яких мене заанґажували директори цих театрів.

— „Рим чудовий! — Базиліка св. Петра із Сикстинською каплицею, руїни Колісеїв... — створили в мені особливий настрій, передали духа сторіч італійської історії та італійського народу, надхнули надзвичайним настроєм, що володів мною під час моїх виступів, — з ентузіязмом заявила О. Геймур. — У виконуванні моїх ролей, як і в розмовах із виконавцями-колеґами, директорами театрів чи просто з італійцями у щоденному житті, мені придалося те, що італійську мову я вивчила ще перед моїм виїздом з Америки до Італії, а там я її лише доповнювала і шліфувала". — сказала співачка.

„Італійці — дуже приємні гостинні і відкриті люди, і оцими притаманними своїми рисами вони надзвичайно схожі на українців, — із теплим відблиском в очах добавила наша солістка.

Уже на відхідному Оленка Геймур сказала, ще оцих кілька слів, що характеризують її відношення до українців: „Хоча я завжди зайнята, хоча я дуже активна в американському співочому світі — в мене все знайдеться час і я готова будь-коли взяти участь в культурному житті української громади".

У ВІЦІ 80 РОКІВ в Ню Йорку помер один з найвідоміших американських оперових співаків Джен Пірс. Оперова кар'єра співака тривала біля 60 років. Пірс Почав виступати на сцені нюйоркського Редіо-ситі мюзік голл у 1932 році, а в 1941 році дебютував у Метрополітальній опері. Він виступав з концертами у багатьох країнах світу, в тому числі і в Совєтському Союзі. Концертну діяльність співак припинив лише два роки тому з уваги на стан здоров'я.

ЛІДЕР КУБИНСЬКИХ імігрантів у ЗСА 66-річний Убер Матос сказав, що він приступив до організації постійного кубинського з'єднання, яке буде боротися разом з нікараґуанськими партизанами проти марксистського режиму Нікараґуа. „Це є і наша війна, — сказав Матос в інтерв'ю газеті „Ню Йорк Таймс", — бо нікараґуанці, як і ми, воюють з Кастром і совєтами".

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів, Знайомих і Односельчан, що 18-го грудня 1984 року, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий Чоловік і Тато

бл. п.

ІВАН БАКОВИЧ

уроджений в селі Вербів, коло Бережан, Україна, на 80 році життя

ПАНАХИДА в четвер, 20-го грудня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Metropolitan Funeral Home 12 вул. і Аве. „А" в Ню Йорку.

ПОХОРОН у п'ятницю, 21-го грудня 1984 року, о год. 9:30 рано Служба Божа в церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ГЕЛЕНА
дочка — БАРБАРА
та ближча і дальша родина в Україні і Америці.

Ділимося сумною вісткою, що дня 20-го листопада 1984 року у Львові відійшла від нас у Вічність на 91-му р. життя наша Дорога і Незабутня

бл. п.

ІРИНА ЛЕЖОГУБСЬКА

Довголітня вчителька німецької мови в гімназії Сестер Василіянок, української літератури, німецької мови і книговодства в Українській Торговельній Школі тов. „Просвіта" та викладач німецької і французької мов на Університеті ім. Івана Франка у Львові.

Похоронено її 22-го листопада 1984 року на Личаківському цвинтарі у Родинному гробівці Лежогубських.

ВШАНОВУЮЧИ ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОЇ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

дня 3 лютого 1985 р. в НЕДІЛЮ, год. 4-та по полудні в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

Просимо колишніх учениць і приятелів Покійної помолитися за вічний спокій її душі!

Залишині у смутку кузини:

КЛЯВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА
ОКСАНА РАК
МАРТА ЯРОШ
ДАРІЯ ВАЛЮХ
ІРИНА МЕРГЕМІЧ
з родинами

Зворушливі листи

Втікачі з Польщі, нащадки колишніх мешканців чарівної Лемківщини та інших українських земель, що їх польські наїзники брутально викинули із рідних хат, одержали від своїх батьків у спадщину гарячу любов до України, до її солов'їної мови, вірувань, обрядів-звичаїв, до минулого свого народу, якому стільки шкоди заподіяли жорстокі сусіди. Цю любов вони перевезли зі собою на чужину й у вільному світі свобідно виявляють її у зустрічах зі земляками і чужинцями, у своїх розмовах, листах та в літературних спробах.

Здається, досі жадна переселенча група не визначалася таким пієтизмом до батьківщини, до всього, що рідне, таким сантиментом до своїх батьків, яким вони завдячують свій шляхетний ідеалістичний світогляд.

Поміщуємо два зворушливі листи українських втікачів з Польщі, які опинилися в переселенчих таборах Австрії. Один із них пише із Ст. Ґеорґен та долучує вірш, сповнений палкої любови до батьківщини, а другий з Вінер Нойдорф, з висловами щиросердечної подяки за допомогу від ЗУАДКу.

11-го жовтня 1984,
Ст. Ґеорґен.

Я опинився в Ст. Ґеорґен разом з іншими біженцями з Польщі. Я молодий, мені вісімнадцять років. Мої батьки переказали мені палку любов до Батьківщини, дали мені найцінніший дарунок мого життя. Моя мама сказала мені: „Можна все вибирати на світі, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину". Сьогодні я є щасливий і багатий в могутню силу любови до свого народу. Ця могутня сила спонукала мене до написання на волі вірша „Тюрма", який Вам пересилаю. В ньому є мій юначий задум про нашу долю (самовиселенців) і наших рідних у Польщі, конечність кожного з нас не цуратися свого... Прошу прочитати цей вірш. Коли уважаєте, що можна його помістити в нашій пресі, то передайте!

Залишаюся з великою і правдивою пошаною до Вас

Н. Н."

Ось уривки із довшого вірша цього юнака.

ТЮРМА

Пам'ятаю той день, як
сьогодні:
Падав дощ, мов ті сльози
гіркі,
Покидав я своїх рідненьких,
Залишаючи їх у Польщі.

Українець я! Не цураюся
цього,
Бо душа не дозволить на те,
Не забуду я батька рідного,
Який так навчив жити
мене!

І не можу собі уявити,
Що людей так багато в нас є,
Які Краю не вміють
любити,
А для мене становить він
все!...

Вінер Нойдорф,
10 листопада 1984

Щиросердечно дякуємо за допомогу з ЗСА від ЗУАДКу, що її передав нам д-р С. Наклович. Допомога, яка від Вас приходить, за посередництвом УЦДОА є рівно розділена поміж усіма утікачами в Австрії.

Я і моя дружина рішили вже давно виїхати з Польщі і ждали на нагоду. Ця нагода трапилася цього року. Український священик зорганізував прощу до Риму і вже 1 липня ц. р. ми були в Австрії. Жаліємо, що мали нагоду побачити останній раз святої пам'яті Блаженнішого Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого, але щоб залишитися в Австрії, ми мусіли відразу висісти тут.

Ми оставили двох дітей... і хочемо якнайшвидче забрати їх до себе, щоб не були жертвами польського шовінізму, який ми пережили. Навіть і тут відчуваємо шикани різних польських типів.

Для нас втікачів поміч від українців з Америки через ЗУАДК є дуже велика. Найбільше цінить її цей, що потребує допомоги і несподівано одержує її. Таку то допомогу дістаємо з рук голови УЦДОА д-ра Сергія Накловича. Дякуємо Вам, що не забуваєте про нас. Бажаємо усім якнайкращого здоров'я і успіхів у суспільній праці, як теж в особистому житті.

Слідують підписи...

Дотеперішні інформації про українських втікачів з Польщі доповнив своїм цінним листом голова УЦДОА у Відні д-р С.Наклович, що є одночасно і представником ЗУАДКу на Австрію

Відень, 15 листопада 1984.

На Ваше бажання (телефоном) пересилаємо точний звіт про наших втікачів в Австрії. Згідно з нашим листом з 31 липня 1984, в цьому році зареєстровано 237 біженців. Від 31 липня до 12 листопада ц. р. прибуло нових 10 біженців. Невідомо, що сталося з 20 втікачами, які хоч зареєструвалися, вже більше не зголосилися до табору. В Австрії залишається напостійно 12 осіб. Виїхали до ЗСА — 32 особи, Канади — 104, Австралії — 2. До Польщі повернулося 3 особи. Стан на 12 листопада ц. р. — 74 біженці.

З великої групи 120 осіб з Польщі, що ними заопікувався канадський уряд, досі виїхало 92 особи. В Канаді вони дістали по 300 долярів на одяг і взуття... Ми маємо багато втікачів в Трайскірхен і околиці Відня, що їдуть до ЗСА. Тепер з приходом зими треба одягнути хоч 20 осіб. Числячи по 100 дол. на особу, просимо нам прислати додаткових дві тисячі дол., а „Мама втікачів" пані Христя Старух подбає, щоб їм скоро і добре закупити найконечніше. Також пришліть хоч 1,000 дол. на загальний розподіл, щоб біженці могли купити собі порошок до прання, мило, пасту до зубів і на т. зв. „ташенгельд" (особисті дрібні видатки). У нас ЗУАДК стоїть на першому місці, бо прислав 4,000 дол... Всі Вами прислані спонзорства ми зразу полагоджуємо в американському консуляті.

x x x

Екзекутива ЗУАДКу повідомляє наше громадянство, що досі вона вислала для втікачів з Польщі 8,000 дол. Деяка кількість теперішніх і давніших біженців з різних причин залишається ще кілька місяців у переселенчих таборах в Австрії та Німеччині (Мюнхен — 40 осіб). ЗУАДК поспішатиме їм з постійною допомогою, зокрема тим, що зголосилися на виїзд до ЗСА (понад 30 осіб). Новоприбулі у ЗСА одержують від ЗУАДКу поважнішу грошову допомогу на початковий прожиток.

О. Татомир

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього відійшов у Вічність, 12-го грудня 1984 року після довгої і важкої недуги мій Найдорожчий Муж

бл. п.

інж. ЯРОСЛАВ ДЯДИГА

бувший член УНО і політичний в'язень польських тюрем, бувший секретар 336-го Відділу УНС і Т-ва „Самопоміч", член Українського Філятелістичного Клюбу.

ПОХОРОН відбувся 15-го грудня 1984 року з похоронного заведення Лазути до церкви св. Андрея, а опісля на цвинтар Апост. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті —

СЛАВА — дружина
та родина в Америці і в Україні.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
та
МАТЕМАТИЧНО-ФІЗИЧНА СЕКЦІЯ НТШ

зі жалем повідомляють, що 17-го грудня 1984 р. помер

бл. п.

проф. д-р ОСИП АНДРУШКІВ

професор Сітон Голл Університету і УВУ, колишній голова Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА і директор математично-фізичної Секції НТШ.

Достойній Дружині Покійного, Синам з дружинами і всій Родині складаємо вислови нашого глибокого співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 17-го грудня 1984 року, упокоївся в Бозі, на 78-му році життя, заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдоржчий Муж, Батько і Дідусь

сл. п.

проф. д-р ОСИП АНДРУШКІВ

математик, проф. Сітон Гол Університету, УВУ, колишній голова НТШ

У глибокому смутку залишив:

дружину — СОФІЮ
синів — БОГДАНА з дружиною ВІРОЮ
РОМАНА з дружиною СВІТЛЯНОЮ
внуків — ХРИСТИНУ, ОКСАНУ І ПАВЛУСЯ

ПАРАСТАС в четвер, 20-го грудня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвина, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

СЛУЖБА БОЖА в п'ятницю, 21-го грудня 1984 р., о год. 9:30 рано в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, опісля похорон на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Храмове свято в Гартфорді

Народ наш розсіяний по всіх континентах земної кулі виніс з України любов до своєї Церкви, а з тим до всіх традицій як релігійних, так і національних.

Як колись запорожці, що вийшли за Дунай, нічого зі собою не забрали тільки образ Матері Божої Покрови, так і наші еміґранти принесли на нові поселення українські традиції.

Наша парафія в Гартфорді, об'єднана в своїй помісній українській католицькій церкві під проводом пароха о. шамбеляна Чомка, ревно плекає усі старокрайові звичаї.

Таким звичаєм було у нас святкування патрона церкви. Звичай цей принесений з України і називаний парафіяльним празником. Свято патрона нашої парафії св. Архистратига Михаїла припадає в місяці листопаді. Отець шамбелян Чомко зі своїм помічником о. Романом Білецьким 18-го листопада сполучили святкування св. Архистратига Михаїла зі святом в честь подвижника святої Унії св. Йосафата і Митрополита графа Андрея Шептицького, великого ревнителя об'єднання наших церков під одним проводом.

В год. 9:30 вранці цього дня відслужено Св. Літургію, присвячену пам'яті покійного нашого Великого Митрополита Андрея та в намірення визнання Його святим.

Після урочистих відправ вся громада зібралась в церковній залі, де відбувася бенкет з відповідною програмою.

Парафіяни засіли за приготовані й прикрашені квітами столи зі стравами. Отець Чомко провів молитву і поблагословив Божі дари.

Інж. Олександер Пришляк, голова Патріярхального Товариства, а в Гартфорді—диригент церковного хору, був керівником програми. Церковний хор під проводом свого диригента відспівав пісні-молитви „Отче наш", „Блажен муж" і „Під Твою милість".

Опісля виступила з деклямацією шестилітня Наталя, внучка відомого церковного і національного діяча Володимира Саляка, колишнього хорунжого І УД УНА Наталя з почутям рецитувала поему Стефанії Кралька з Чикаґо „На вічну пам'ять Митрополитові Андреєві Шептицькому".

Молоденька декляматорка зворушила всіх до сліз і оплескам не було кінця.

За головним столом сиділи обидва отці з Гартфорду, а з ними—о. Давидович, парох Людлов, о. Роман Ґолемба, парох з Ню Гейвену, монахині зі Стемфорду—сестра Бернарда і сестра Марія, віцеканцлер, інж. Пришляк з дружиною, тростисти Босак з дружиною, Мельник і Гелен Петронелі.

Виступав з доповіддю про Митрополита Андрея о. Давидович. Він представив цілий життєвий шлях його під аспектами: слуга Божий, український патріот, любитель мистецтва, подвижник св. Унії і любитель людей.

Отець Андрей Шептицький вступив до манастиря ОО. Василіян під впливом побожної матері з дому графів Фредро. Цілим серцем полюбив Бога і всеціло віддавсь службі Творцеві. Як слуга Божий він любив народ український і служив йому, чи то як член Папської палати у Відні, чи то під час панування Польщі ставав в його обороні, чи то в часі пацифікації протестував проти руйнування православних церков.

Був любителем мистецтва, попирав мистців і музеї та українську науку і науковців. Йшов слідами св. Йосафата в справі, щоб було одне стадо і один пастор.

У Вишеграді А. Шептицький підніс справу об'єднання церков. Любив цілим серцем Бога, але і всіх людей по засаді: люби Господа Бога всім серцем, всею душею і мислю твоєю, а ближнього як себе самого.

Під час воєнного лихоліття Другої світової війни протестував проти мордів і відкрив своє серце для переслідуваних жидів.

Був він мужом Божого Провидіння, даного українському народові, був нашим Мойсеєм, що провадив наш народ по бурхливих хвилях історії.

Сестра Марія в своїй доповіді англійською мовою підкреслила велику любов Митрополита до всіх людей, а головно до молоді і до шкіл. Сестра закінчила свою доповідь закликом до молитви за прославлення слуги Божого Андрея.

Отець Роман Ґолемба, парох Ню Гейвену, привітав о. шамбеляна Чомка від своєї парафії і вручив йому похвальну грамоту за його ревну працю, в той час, коли він був парохом в Ню Гейвені.

Закінчив свято о. шамбелян Чомко. Він подякував всім, а головно своїм парафіянам за підтримку і співпрацю.

Розійшлись ми всі, піднесені на дусі, певні, що під проводом наших священиків ми переможемо всі трудноші, не розгубимось на поселеннях, будемо всі разом співпрацювати для добра нашого народу, а Всевишній не залишить нас, вислухає наші молитви і нагородить слугу Свого Митрополита Андрея прославленням як в небі, так і на землі, а нам дасть добрих провідників на добро нашої святої церкви.

Мгр Лев Стецкевич

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Авторський вечір Уляни Любович

64-ий Відділ СУА в Ню Йорку влаштував 17-го листопада ц. р. авторський вечір Уляни Любович. У вечорі, який відбувся в домівці СУА, взяло участь коло сотні слухачів-членок і громадянства.

Вечір відкрила голова Відділу Христя Навроцька, яка привітала присутніх, зокрема авторку, як членку СУА й 64-го Відділу, як журналістку й колишню редакторку „Нашого Життя" та письменницю. Голова відчитала письмовий привіт Уляні Любович від голови Крайової Пластової Старшини Стахи Гойдиш, яка прислала теж три рожі, що символізують три основні обов'язки пластуна.

У згущеному слові доповідачка на вечорі д-р Мирослава Знаєнко дала огляд та накреслила шлях, яким повинна б іти дальша літературна творчість авторки.

Згідно з поглядом філософа Сантанаяни, кожний письменник старається перетворити дійсність такою формою вислову, яка притягнула б увагу й викликала б захоплення не тільки читачів свого народу, але й інших народів. Уляна Любович є на такому творчому шляху, що її писання мають дані вийти поза межі українського літературного процесу й увійти в коло світового мистецтва писаного слова.

Немає сумніву, що Уляна Любович здобула увагу й викликала захоплення української читацької публіки вже своїм першим твором „Розкажу вам про Казахстан" (1969), який появився вже другим виданням (1976). Крім цього книжкового видання, твори У. Любович появляються у різних журналах—„Сучасність" „Овид", „Наше Життя", пластові періодики. Про успіх письменниці свідчать її багатолюдні авторські вечори в ЗСА, Канаді та обговорення її творчости на літературному вечорі в Буенос Айресі.

Авторка здобула теж численні похвальні рецензії в багатьох журналах і газетах пера передових наших літературознавців, критиків і колег по перу—Юрія Шевельова—Шереха, Юрія Клинового, Остапа Тарнавського, Вадима Сварога. Письменниця отримала літературні відзначення й літературну нагороду за казахстанські оповідання на конкурсі ім. Івана Франка в 1970 році.

Її літературна творчість багатобічна. Крім прози, що є головною ділянкою літераторки, вона пише поезії й мемуари, з яких на окрему увагу заслуговують спогади про музичне й культурне життя довоєнного Львова. В них вона дає живі образи таких видатних постатей як Василь Софронів-Левицький, Василь Барвінський, Станислав Людкевич, Борис Кудрик.

Літературні критики й літературознавці однозгідно стверджують оригінальність таланту, своєрідність стилю й письменницької манери авторки, добачуючи в основному її жанрі—автобіографічних оповіданнях притаманну тільки їй органічну цілість. Хоч критика по-різному називає її прозові писання—оповіданнями, нарисами, фейлетонами, новелями, то найкраще визначити їх окресленням самої авторки—„картинами з життя".

„Особливістю творчої манери й стилю У. Любович є безособовість—авторка ховається за постатями, не висловлює й не накидає читачеві своїх поглядів, приглушує свої почування" (Ю. Шерех). На думку В. Сварога, в У. Любович є основні атрибути художньої літератури—індивідуальний стиль, власна мистецька структура, своя філософія.

„Краса творів У. Любович лежить у своєрідній літературній формі, в зорганізованій архітектоніці з ясно підкресленою пуантою, в стислому вислові. Вони мають силу зворушити читача, бо відзначаються глибокою гуманністю" (Остап Тарнавський). „В них немає ненависти" (Ю. Шерех). Ю. Клиновий підкреслює „власну стежку" письменниці. Вона посіла секрет справжнього мистецького писаного слова—бачити те, чого звичайне око не добачає.

На думку доповідачки, У. Любович повинна продовжувати свою письменницьку діяльність у жанрі автобіографічних оповідань—спостерігати епізоди з життя й малювати словами портрети й психологічні нариси людей. Є надія, що всегуманність і своєрідна форма вислову притягнуть увагу неукраїнського читача. Перші признаки, це—рецензія на її твори в польському журналі, поява деяких оповідань у перекладі англійською й німецькою мовами та готування Оксаною Драган-Кравців англійською мовою перекладу збірки „Розкажу вам про Казахстан".

Як зразок журналістичного пера У. Любович, її передову статтю „Чи тільки фізичний голокост?" („Наше Життя", листопад 1979) чітко прочитала Марія Савицька. Голова Відділу ствердила, що всі статті У. Любович знаходять у читачів прихильний відзвук і їх варто б видати окремою збіркою.

Читець, молоденька Мелася Соневицька своїм художнім читанням двох поезій—„Мрія" і „Туга" та прозового нарису „Дзеркало, дзеркало, скажи мені правду"... донесла до слухачів мистецький задум авторки.

Першу частину вечора закінчила голова Відділу відчитанням листа-привіту з Едмонтону з нагоди прибуття У. Любович на поселення до ЗСА. Цей лист підписали Ольга й Петро Саварини, Юрій Стефаник з дружиною та низка інших едмонтонських громадян.

У вітанні висловлено признання У. Любович, що вона „дала громаді безконечно багато, а отримала дуже мало".

Другу частину вечора почала авторка читанням нарису „Михась Дзюрко" (Пам'яті Ганни Вікторівни Совачевої, артистки українських театрів, у соту річницю її народження. Ню Йорк, 1977). Оповідання надруковане в „Збірнику Українських письменників „Слово" за 1983 рік. В нарисі накреслена постать незаможного хлопця з робітничої родини, обдарованого музичними здібностями, талант якого змарнувався через воєнний катаклізм, большевицьку окупацію й вивіз на Сибір.

Наступний твір, прочитаний авторкою—це перше оповідання з запланованого нею циклу подорожів. Це „Подорож до Волкова" в її дитячих роках, друкована в „Народній Волі". Друге оповідання з циклу подорожів п. н. „Повернення" було надруковане в „Сучасності". З пластового журналу „На Сліді" (1937) авторка прочитала свій нарис „Весна".

По закінченні виступу авторки Марія Даниш вручила їй китицю квітів і прочитала привіт від членки 64-го Відділу Полі Книш, яка виїхала поза Ню Йорк. Голова Окружної Управи СУА, Ню Йорк, Лідія Маґун вітала У. Любович від очолюваної нею Управи й від усіх 14-ти відділів СУА Округи. Вона склала авторці подяку за довголітню працю на пості редакторки „Нашого Життя" та вручила їй в подарку керамічну скульптуру Ярослави Ґеруляк.

Від 64-го Відділу Наталія Білоус піднесла Уляні Любович торт, а присутні відспівали „Многая Літа!"

Після офіційної програми Відділ вгощав присутніх буфетом.

Марія Барагура

Союзові...

(Закінчення зі стор. 1)

виконати квоту.

Залишається ще ряд Округ, яким ще бракує по кілька членів для виконання квоти на 75 відсотків, а між ними Округа Лігай Веллі, яку очолює головна радна Анна Гарас; Округа Джерзі Сити, голова Володимир Білик; Янгставн, голова Стела Волошин; Олбанська — Трой, голова Павло Шевчук, і Сиракюзи-Ютика, голова Іван Чопко.

В грудні всі установи та підприємства, як і приватні особи та родини, аналізують, провіряють, що вже було виконано, а що ні, щоб не залишити на наступний рік невиконаних завдань, нездійснених плянів. Це відноситься також і до життьового забезпечення. Дбайливій людині, а головно батькові, що дорожить своєю родиною, своїми дітьми, не слід відкладати на другий рік свого забезпечення й забезпечення своєї родини не тільки тому, що закінчується рік, але й тому, що наша доля невідома. Смерть, мов злодій, приходить нагло й несподівано. Тому дораджуємо всім нашим землякам, хто ще не має забезпечення в Українському Народному Союзі, щоб не чекав до наступного року, а зробив це негайно.

...ка Округа, яка вже 20 років приєднує найбільше число нових членів. Квота цієї Округи виносить 370 членів, а вона вже придбала 330 членів і тим самим 75 відсотків вже давно виконала. Але філядельфійці не здають позицій, до 100 відсотків бракує ще 40 членів і вони напевно їх здобудуть. Головою Округи є Петро Тарнавський, який весь час є в контакті із поодинокими секретарями. Округа Перт Амбой, головою якої є Михайло Захарко, придбала вже 79 членів, а квота її виносила 75 членів. Рочестерська Округа, яку очолює головний радний Володимир Гавриляк повинна придбати 68 членів у відношенні до квоти на 75 відсотків, що вона вже виконала. Округа Твердого Вугілля — Шамокін, яку очолює амбітний голова Тимко Бутрей повинна придбати 75 членів, щоб квота була виконана на 75 відсотків, а придбано вже 88 членів. Як сказано, Т. Бутрей є амбітний, і віримо, що 12 нових членів буде придбано і квота буде виконана на 100 відсотків, як це було довгими роками. Також Ніяґарська Округа наближається до виконання квоти на 100 відсотків. Річна квота її виносить 70 членів, а Округа вже придбала 66 членів і, напевно, голова Округи адвокат Богдан Долішний подбає про те, щоб

Голів Округ закликаємо до дальших змагань, пам'ятаючи, що кожна аплікація нових членів є важливою при виконанні квоти. Аплікації нових членів Головна Канцелярія буде приймати до понеділка, 31-го грудня, і цей день буде рішальним, котра з майже 30-ти Округ займе перше місце.

БАГАТО СХІДНЬОНІМЕЦЬКИХ ВТІКАЧІВ, які перебувають у приміщеннях західньонімецької амбасади в Празі, Чехо-Словаччина, признались, що вони є на службі східньонімецької розвідки і від довшого часу працюють для служби безпеки. Західньонімецька газета „Більд ам Зонтаґ" й інші газети повідомили, що комуністичний уряд Східньої Німеччини хотів перекинути до Західньої Німеччини більше число добре вишколених шпигунів і використав празьку аферу для цієї цілі. З усіх 68 втікачів, 12 признались, що вони є агентами східньонімецької тайної поліції.

ДИКТАТОР ЕТІОПІЇ ПОЛК. Менґісту Гайлє Марієм, країни, населення якої вимирає з голоду через страшну посуху і його власні комуністичні експерименти, прибув до Москви і там зустрінувся з лідером Совєтського Союзу Константином Черненком. Головною темою розмови були справи більшої совєтської допомоги для Етіопії, совєтського альянта в Африці. Досі совєти доставили найменше харчів й інших товарів з усіх держав світу. К. Черненко, як треба було сподіватися, обіцяв Менґістові „гори-мости" і заявив, як інформує ТАСС, „зробити все можливе, щоб поліпшити долю етіопійського народу". Менґісту, очевидно, дякував „совєтському народові" за допомогу.